

Tverrfaglig forum for overvann i Moss kommune

Kristine Garvin
Rådgiver

Charlotte Aune Bryne
Samfunnsplanlegger – klima og miljø

Moss
kommune

Utfordringen i arbeid med overvann og klimatilpasning

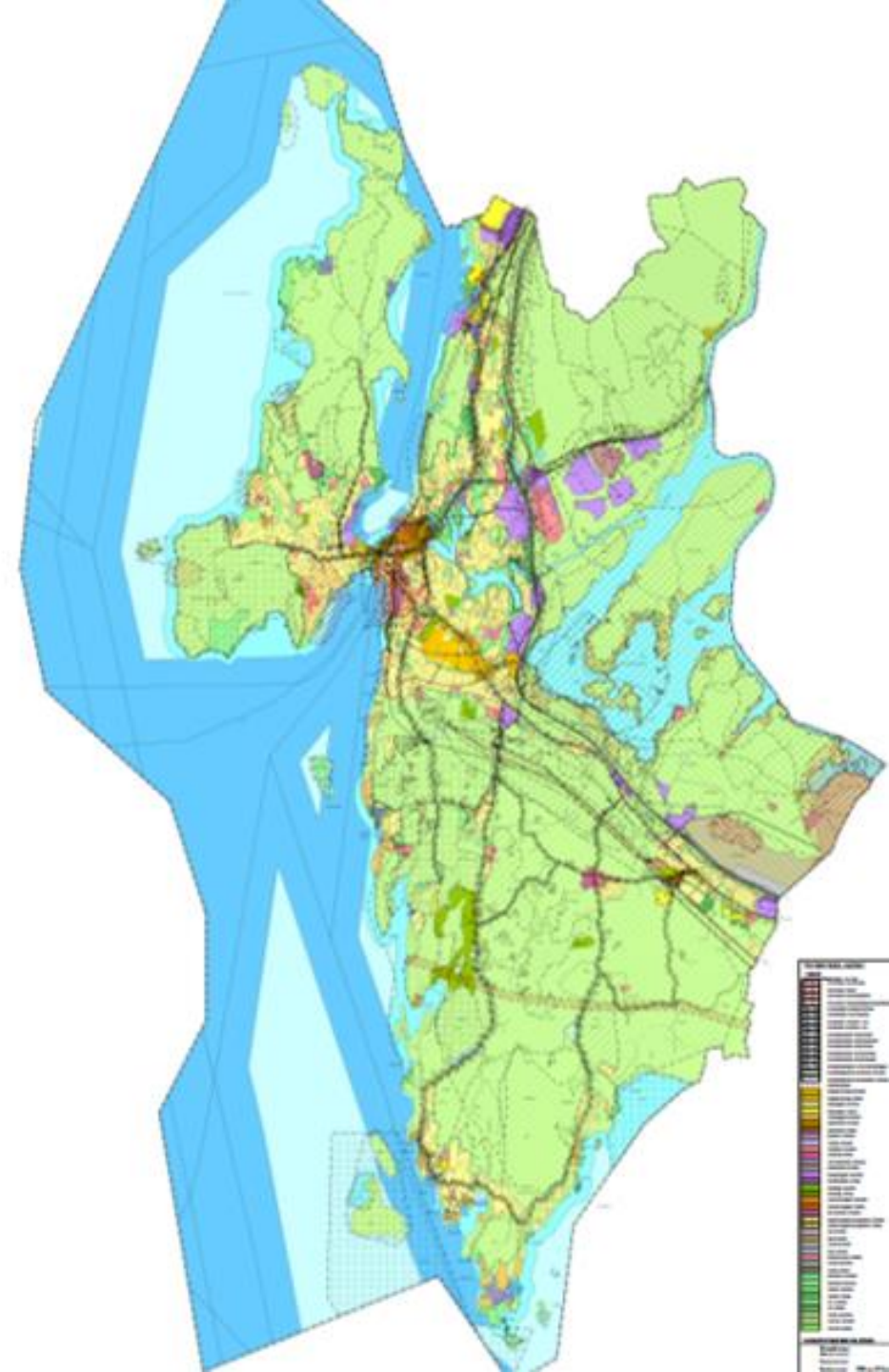
Landbrukskontoret jobber med vassdrag

VA jobber med vann i rør

Miljøavdelingen jobber med naturmangfold og forurensning

Frivillighet

Forum for overvann: åpent forum for alle i PMT og MKE (eksterne til kompetanseheving)

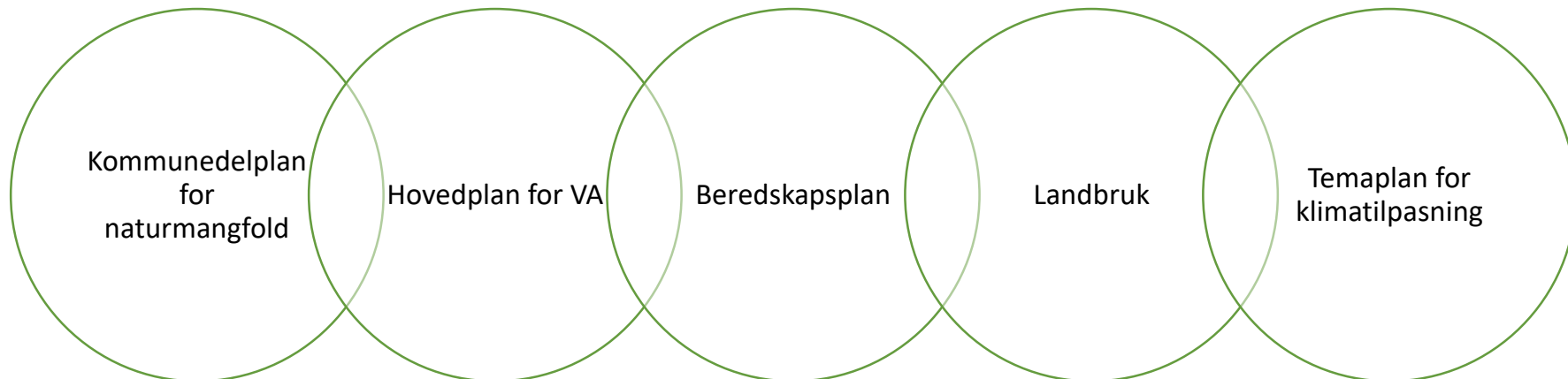
Målsettinger i samfunnsdelen

I Moss legger vi gode planer for å møte morgendagens klimaendringer, slik at skadeomfang som følge av mer ekstremvær og endret vær over tid blir minst mulig.

- Alle arealplaner blir utarbeidet med klimatilpasning som et førende prinsipp.
- Klimatilpasning blir spesielt vurdert for alle kommunale byggeprosjekter.
- Vi har et klimapåslag på 50 % ved oppgradering og etablering av rør og infrastruktur.

I Moss har vi en effektiv forvaltning av arealene, med et spesielt fokus på skog, hav og innsjøer, slik at tap av artsmangfold stanses.

- Vår forvaltning av skog, hav og innsjøer ivaretar og skaper bedre forhold for naturmangfoldet.
- Store, sammenhengende naturområder beskyttes og knyttes sammen.
- Vi bekjemper fremmede, invaderende arter.
- Vi holder naturen fri for forurensning og forsøpling.
- Vi bygger identitet og stolthet rundt vårt kulturlandskap og vår natur, bl.a. ved hjelp av vår rike kulturhistorie.

Kommuneplanens arealdel – juridisk bindende bestemmelse

- 4.4 OVERVANN Det skal avsettes tilstrekkelige arealer til overvannshåndtering og vegetasjon. I bebygde områder skal overvann i størst mulig grad tas hånd om ved kilden slik at vannbalansen opprettholdes tilnærmet lik naturtilstanden. Vannet skal gjøres synlig og tilgjengelig i bebygde områder/byområder, og reetablering/åpning av lukkede vannveier skal prioriteres. Gjenåpning skal alltid vurderes ved byfornyning eller når bebyggelse skal endres vesentlig. Ved all ny utbygging skal åpne og naturbaserte løsninger så vidt mulig benyttes og prinsipper for lokal overvannsdisponering (LOD), som beskrevet i den til enhver tid gjeldende overvannsnorm, følges. Hvis det velges andre løsninger enn naturbaserte løsninger skal det begrunnes hvorfor dette er valgt bort. Bygninger og anlegg skal utformes og plasseres slik at naturlige flomveier bevares og tilstrekkelig sikkerhet mot flomskader oppnås. Taknedløp tillates ikke ført til offentlig avløpsnett, herunder overvannsledninger. Reguleringsplaner skal identifisere og sikre arealer for overvannshåndtering, herunder fordrøynings- og renseløsninger, og beskrive hvordan løsningene kan gi nye bruksmessige og visuelle kvaliteter til det offentlige rom. Kommunen kan kreve at det fastsettes blågrønn faktor i reguleringsplaner. Gjeldende retningslinjer for overvannshåndtering skal legges til grunn for arealplanlegging og søknad om tiltak. Prinsippene i den til enhver tid gjeldende overvannsnorm skal legges til grunn, med unntak av klimapåslag på dimensjonering av rør som skal være minst 1,5. (Høye alternativer fra nasjonale klimaframskrivninger legges til grunn) Det skal dokumenteres at avrenningen og avrenningshastigheten ikke øker som følge av tiltaket.

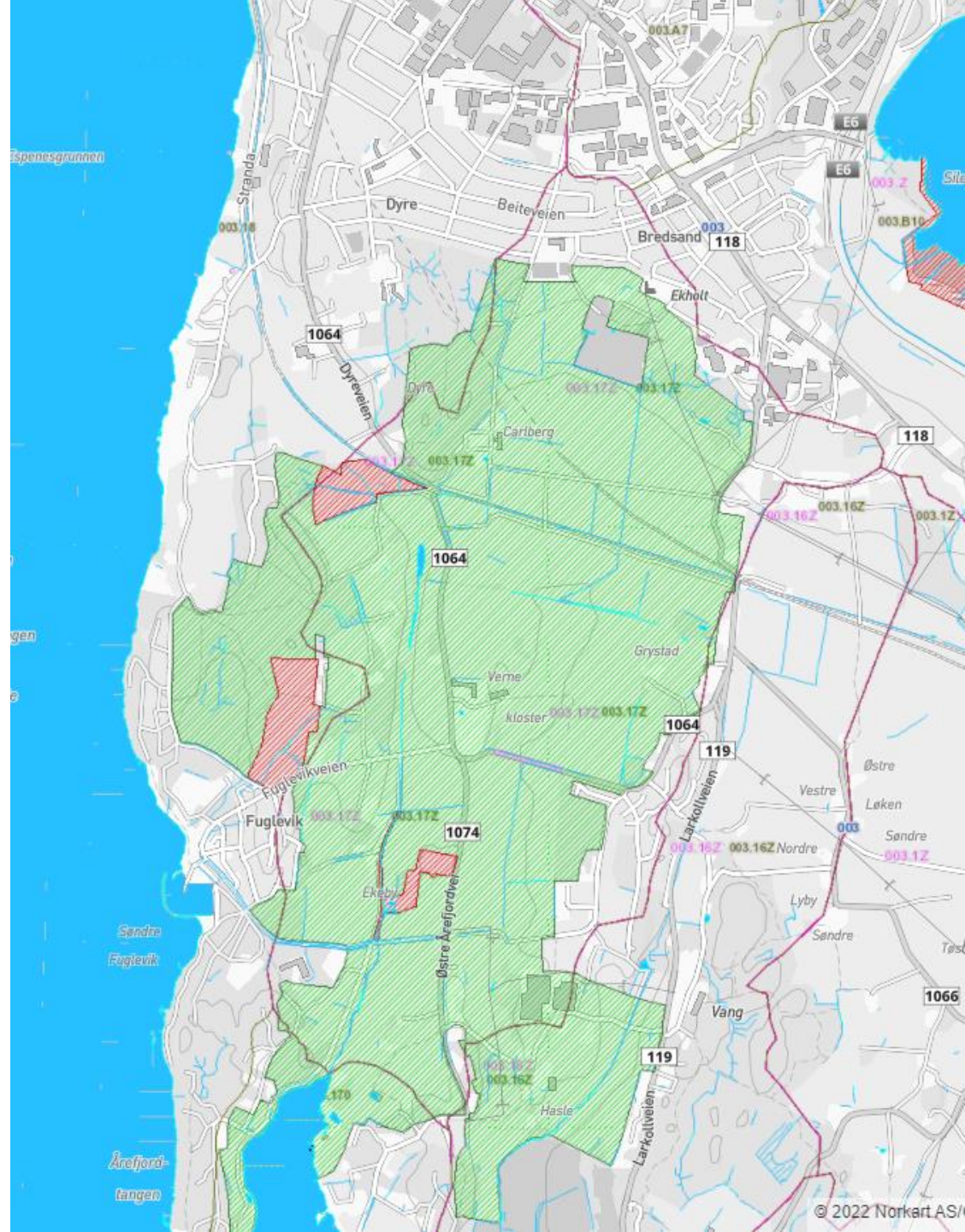

Mål for Forum for overvann gjelder også arbeidsmetode:

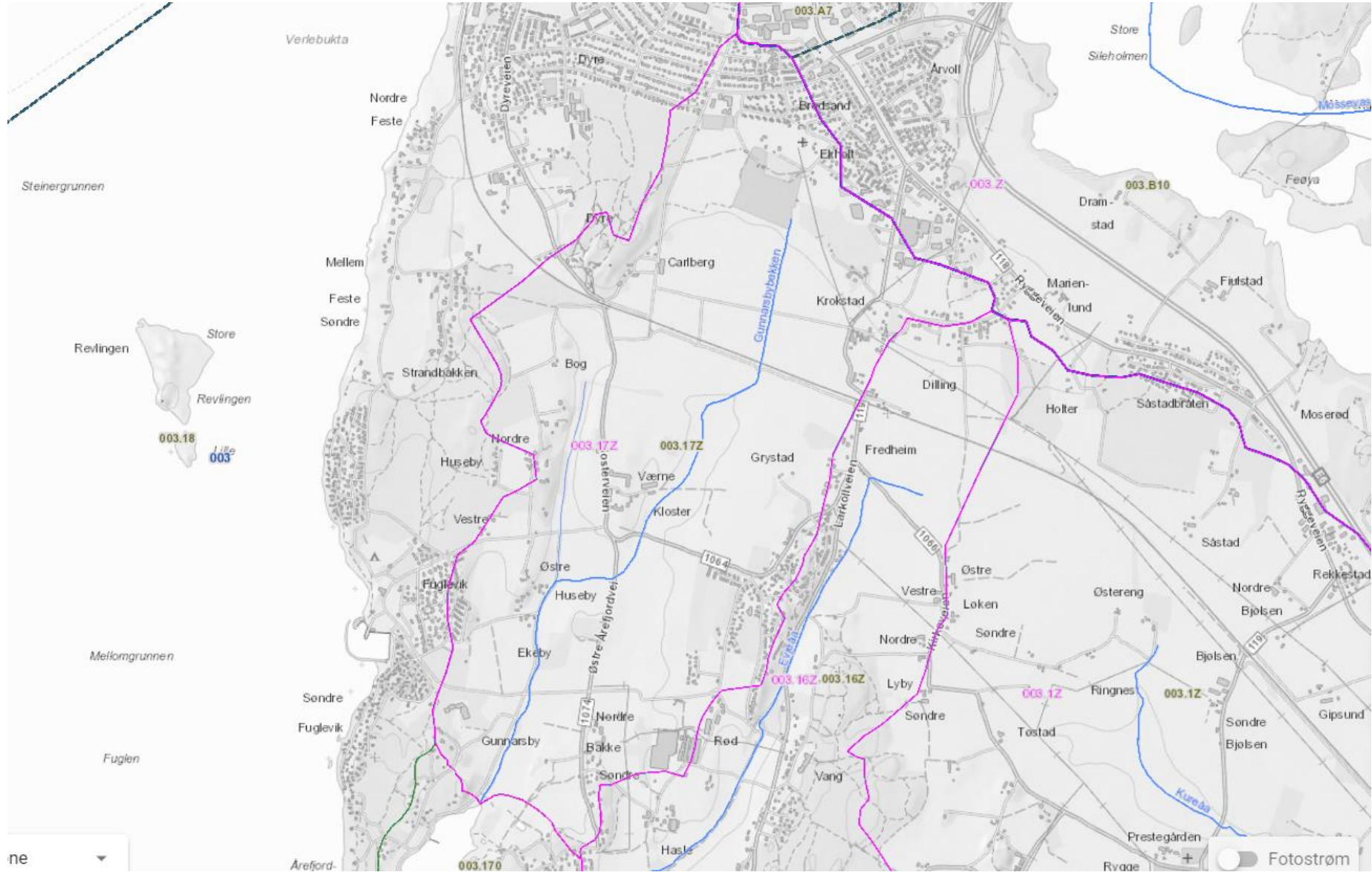

Pilot: Gunnarsbybekken

- Vann i nedbørsfelt med ulike typer areal
- Bekken ble for første gang (?) tørrlagt sommeren 2021 – hva skjedde? Dette skjedde ikke under tørken 2018.
- Hensyn vi ønsker å ta i forhold til bekkens funksjon
  - Flomvei
  - Habitat for ørret, fugl, insekter, amfibier, flora
  - Overvannshåndtering
  - Lanbruksdrenering
- Vurderte ekstern prosjektledelse, men ombestemte oss. Mye kompetanse internt. Må kartlegges før vi bruker penger på ekstern bistand. Landbruk og klimatilpasning holder i prosjektet – arbeidsmøter starter opp på fredag.

Tiltakene i vannett

- Hvem har lagt inn hvilke tiltak?
- Hva har vært tanken bak?
- Hvordan skal vi sortere og prioritere?
- Klarte ikke søke midler for gjennomføring av tiltak

VannNett-Portal

	TILTAKSTYPE
	Ingen jordarbeiding om høsten mm
	Vegetasjonsrydding fremmede arter
	Grasdekt kantsone mot vassdrag i åker
	Utbedring av hydrotekniske anlegg
	Hydrotekniske anlegg/tiltak
	Hydrotekniske anlegg/tiltak
	Hydrotekniske anlegg/tiltak
	Hydrotekniske anlegg/tiltak
	Etablering av kantsoner
	Fangdammer
	Fangvekster
	Fangvekster
	Grasdekte vannveier og grasstriper i åker
	Ingen jordarbeiding om høsten mm
	Rådgivning om klima- og miljøvennlige driftsmåter
	Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel
	Kontroll av gjødslingsplan og plantevernjournal og sprøyting
	Kontroll av gjødslingsplan og plantevernjournal
	Erosjonssikring i og langs vassdrag
	Skjøtsel av kantsoner
	Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel
	Ingen jordarbeiding om høsten mm
	Fangdammer
	Hydrotekniske anlegg/tiltak
	Tiltak mot plastforsøpling

Befaring og arbeidet så langt

- Hvilke fagområder var representert
  - Landbruk
  - Naturmangfold
  - Forurensning
  - Overordnet plan – miljø og klima
  - VA
  - Landskapsvern
  - Klimatilpasning
- Hva vi gjorde på befaringen
  - Identifiserte utfordringer
    - Størst problemer nedenfor naturreservatet ut mot munningen, pga. topografi
    - Tidligere tiltak: Pumpestasjon: ny vei, steinkulvert fjernet, lagt ned to rør som er for små til å fungere.
  - Drøftet løsninger

Hva fant vi på befaringen

- Noen strekninger er i dårlig stand til å håndtere flom, fører til erosjon og oversvømmelse av landbruksarealer
- Rør som ble lagt ned i forbindelse med etablering av pumpestasjon og utarbeidelse av kryss er en utfordring – går tett.
- Ørretbekk må tas hensyn til, dvs. gytegrus, vannmengde. Tiltak bør sees i sammenheng.
- Habitat for insekter, amfibier, fugler må ivaretas
- Plastforsøpling
- Lavtliggende jordbruksdrenering.

Prinsipper for overvannshåndtering i arbeidet videre -hva vi prøver å få til.

